HUSK!

Du gør en forskel
Du er aldrig alene
Du er en del af 'systemet'
Du er rollemodel
Giv aldrig op
Vær realistisk i dine mål
Yd hjælp til selvhjælp
Vær ærlig
Hold fokus på de gode historier
Vær, åben, nysgerrig og fordomsfri
Lov aldrig mere end du kan holde

9 788799 627509

KØBENHAVNS KOMMUNE
SOCIALFORVALTNINGEN OG BØRNE- UNGDOMSFORVALTNINGEN

DEN SORTE BOG En lommebog for gadeplansmedarbejdere

DEN SORTE BOG

En lommebog for gadeplansmedarbejdere

KØBENHAVNS KOMMUNE
SOCIALFORVALTNINGEN OG BØRNE- UNGDOMSFORVALTNINGEN

INDHOLD

Indledning	2
Love og regler	3
De unges pligter og rettigheder, kriminalitet og straf	13
Observation og screening	28
Brobygning	34
Aktiviteter	36
Tryghed i arbejdet	46
Steder at henvende sig	52
Ideer til aktiviteter og link	60
Register	62
Eksempel på samtykkeerklæring	64

KØBENHAVNS KOMMUNE
SOCIALFORVALTNINGEN OG BØRNE- UNGDOMSFORVALTNINGEN

INDLEDNING

Denne lommebog er skrevet til dig, der er ansat som gadeplansmedarbejder, ungerådgiver, opsøgende medarbejder, klubmedarbejder eller på beslægtede områder i Københavns Kommune. Den handler om gadeplansarbejdet i forhold til børn og unge.

Lommebogen er en opslagsbog. Du behøver derfor ikke læse den fra den ene ende til den anden. Lommebogen kan give dig de grundlæggende oplysninger, når du undervejs i dit arbejde har brug for at vide mere om for eksempel lovgivning, observation, brobygning, aktiviteter eller tryghed i arbejdet. Er du i tvivl om, hvad du må, kan og skal gøre i forskellige situationer, så husk at du altid kan tale med din nærmeste leder.

Når du arbejder for Københavns Kommune, er du kommunens repræsentant og skal være loyal overfor kommunen og de opgaver, du er sat til at udføre. Samtidig skal du kunne begå dig i lokalmiljøet sammen med de unge, være god til at skabe kontakt til de unge og også være en troværdig voksen i forhold til de unge. Nogle gange kan det være svært at få enderne til at mødes. Det gode råd er: Tænk dig om, pas på dig selv – og tal med din leder og kolleger omkring de udfordringer, du møder i hverdagen på gaden.

LOVE OG REGLER

OBS!

Reglerne om tavshedspligt og udveksling af fortrolige og personfølsomme oplysninger er mere komplicerede og omfattende, end vi er i stand til at udfolde i denne bog. Du vil derfor kun blive præsenteret for de helt overordnede juridiske forhold, der gælder om tavshedspligt, videregivelse af oplysninger, samtykke og underretningspligt.

Husk, at når du er på arbejde, repræsenterer du Københavns Kommune. Det er nødvendigt at skabe et fortroligt rum i dit pædagogiske arbejde, men det skal altid stå klart for både dig og den unge, at hvis du får kendskab til forhold af alvorlig karakter om den unges eller andre unges velfærd, bliver du nødt til at reagere på den viden, du får.

Vil du vide mere om love og regler, kan du finde det i Borgerrådgiverens Klar Ret, som behandler forvaltningsretlige temaer i en helt kort form målrettet kommunens medarbejdere. W Find Klar Ret på Borgerrådgiverens hjemmeside: www.kk.dk/borgerraadgiveren

Tavshedspligt

Du har som gadeplansmedarbejder tavshedspligt med hensyn til alle de **fortrolige og personfølsomme oplysninger** om børn, unge og deres familier, som du kommer i besiddelse af igennem dit arbejde.

Eksempler på fortrolige og personfølsomme oplysninger:

Familiemæssige forhold, fx omkring forældremyndighed eller adoption. Økonomiske forhold. Familiens eller den unges uddannelsesmæssige forhold eller arbejds- og ansættelsesforhold. Boligforhold. CPR-nummer.

Race, religion og hudfarve. Politiske og foreningsmæssige forhold. Seksuelle forhold. Strafbare forhold. Helbredsforhold, misbrug eller sociale problemer i familien.

Listen er ikke udtømmende.

Opmærksomhedspunkter:

- Tænk på, at tavshedspligten beskytter den unges og familiens retssikkerhed og skal sikre tilliden mellem dig og den unge og familien.
- Er du i tvivl om, hvad du må, og hvad du ikke må, skal du tale med din leder om det.
- Tavshedspligten gælder også i forhold til, hvad du må sige videre til din egen familie, kæreste og venner.
- Står du i en situation, hvor du er i tvivl, så sig, at du vil vende tilbage, når du har undersøgt, om det er oplysninger, du må videregive.
- Husk, at du altid kan vende tilbage til en samarbejdspartner og dele fortrolige og personfølsomme oplysninger, men du kan aldrig trække disse oplysninger tilbage, når de først er videregivet.
- Vær opmærksom på, at det er strafbart at bryde reglerne om offentlige myndigheders tavshedspligt.

Videregivelse af oplysninger

Som offentligt ansat medarbejder har du som udgangspunkt tavshedspligt om de personfølsomme oplysninger, som du bliver bekendt med gennem dit arbejde.

Du må derfor som udgangspunkt kun udveksle personfølsomme oplysninger med andre, når du har fået samtykke til det. Se næste afsnit om indhentelse af samtykke.

Der kan dog i særlige situationer være mulighed for at udveksle oplysninger med andre fagpersoner, både inden for kommunen og i nogle tilfælde også uden for kommunen. Disse situationer er beskrevet i det følgende.

Generelt

Du må kun udveksle fortrolige og personfølsomme oplysninger om børn, unge og deres familier med andre fagpersoner, når dette er **nødvendigt, og når det har et sagligt formål**. Det vil være situationer, hvor det er afgørende for et barns/en ungs velfærd, at de professionelle omkring barnet/den unge udveksler oplysninger – uanset om barnet/den unge ønsker det.

Indenfor kommunens enhedsforvaltning

Københavns Kommune er en enhedsforvaltning. Det betyder, at du som medarbejder må udveksle oplysninger med medarbejdere fra de andre forvaltninger i kommunen, hvis du har en saglig grund til at gøre det. En saglig grund vil være, at oplysningen er nødvendig for at kunne udføre sit arbejde. Omvendt er det en usaglig grund, hvis man deler oplysningen, alene fordi den har en sensationel karakter.

SSP-samarbejdet

I det tværfaglige SSP-samarbejde kan du uden samtykke udveksle personlige og private oplysninger, men kun hvis det er af betydning for det kriminalitetsforebyggende arbejde med de andre i samarbejdet. Oplysningerne må **aldrig** videregives til eller bruges til efterforskning i straffesager. Se retsplejeloven § 115.

Særligt i forhold til unge over 18 år

Politiet har efter retsplejeloven § 115a en særlig mulighed for også at videregive oplysninger om unge, der er fyldt 18 år, til forældre eller andre der har lignende tætte relationer til den unge. Videregivelse må kun ske, når det er et nødvendigt skridt i en kriminalitetsforebyggende indsats overfor den unge.

Opmærksomhedspunkter:

- Videregiv ikke følsomme oplysninger til samarbejdspartnere i „det offentlige rum", hvis der er en risiko for, at andre kan overhøre det, I taler om (fx bus og cafe).
- Tænk på, at videregivelse af oplysninger kan få betydning for dit fortsatte samarbejde med den unge og familien. Vær opmærksom på og læg en strategi for, hvordan du vil gribe det an i forhold til den unge og familien. Vær især opmærksom, hvis politiet væl-

Københavns Kommunes enhedsforvaltning består af:

Socialforvaltningen

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Økonomiforvaltningen

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Teknik- og Miljøforvaltningen

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Folkeskoler og deres ansatte, herunder KKFO i KBH*

Selvejende institutioner, der har driftsoverenskomst med Københavns Kommune inden for social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, er som hovedregel omfattet af samme bestemmelser, som de rent kommunale myndigheder (*det gælder fx de selvejende ungdomsklubber).*

Videregivelse til disse kan altså ske på samme måde som videregivelse internt i enhedsforvaltningen.

Uden for Københavns Kommunes enhedforvaltning:

Politiet

Statsforvaltningen

Hospitaler

Regionens døgninstitutioner

Andre kommuner

Børn- og Unge-udvalget

Private fx:

Den unges onkel, tante, venner, søskende, bedsteforældre, stedforældre

Naboer, handlende, osv.

Boligsociale projekter

Selvejende døgninstitutioner (uden driftsoverenskomst)

Praktiserende læger

Privatskoler

**Skolerne kan i visse helt særlige situationer være at betragte som selvstændige forvaltningsmyndigheder. Dette har dog ikke større praktisk betydning for arbejdet på gadeplan.*

ger at videregive oplysninger om unge over 18 år til familien eller andre nært tilknyttede.
- Husk, at det ikke er alle fagpersoner, du kan dele personfølsomme oplysninger med. Hav fx særlig opmærksomhed på at de boligsociale medarbejdere ikke er omfattet af undtagelsesreglerne.

Samtykke

- Man skal som udgangspunkt altid først forsøge at få et samtykke fra den unge eller familien – men der kan være situationer, hvor hensynet til den unges velfærd nødvendiggør at dele oplysninger, selvom du ikke har fået samtykke.
- Tal med din leder om jeres praksis for, hvordan I indhenter samtykke til videregivelse af oplysninger.
- Selvom du har fået samtykke til at udveksle personfølsomme oplysninger, må du stadig kun udveksle oplysninger, der er nødvendige og har et sagligt grundlag.
- Det er en god ide, men ikke et krav, at få et skriftligt samtykke til at videregive oplysninger. Du har dog bevisbyrden, hvis der opstår tvivl.
- Husk at få den unges samtykke. Er den unge over 18 år, skal han/hun selv give samtykke – også hvis der er tale om at videregive oplysninger til den unges forældre.
- Vær opmærksom på, at der kan være særlige regler for samtykke, hvis der er to forældremyndighedsindehavere.
- Vær opmærksom på, at du også skal have samtykke, hvis du skal videregive oplysninger til søskende, bedsteforældre, onkler, den unges venner eller lignende. Se eksempel på samtykkeerklæring sidst i hæftet.

Underretningspligt

Uddrag af Servicelovens (SEL) § 153

Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,
1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11,
2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller
3) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Alle borgere har pligt til at underrette myndighederne, hvis de møder børn og unge, som er udsat for vanrøgt (grov forsømmelse), nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer deres sundhed eller udvikling i fare. Som gadeplansmedarbejder har du ***skærpet underretningspligt***, som tilsidesætter reglen om tavshedspligt. Det betyder, at du har pligt til at reagere alene på baggrund af en formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte.

I Socialforvaltningen skal der altid ske underretning, hvis du som medarbejder får kendskab til, at et barn eller en ung er udsat for:
- vold
- seksuelle overgreb

W Du kan læse mere på www.kk.dk/bekymret

Opmærksomhedspunkter:

- Tal med din leder om, hvad du skal være opmærksom på i forhold til børn og unges mistrivsel.
- Fordi du arbejder tæt på udsatte børn og unge, vil du i højere grad end mange andre fagfolk få kendskab til eller mistanke om børn og unge, som mistrives. Du skal derfor være ekstra opmærksom på, hvad der forventes af dig.
- Hvis du får kendskab til eller har en formodning om, at et barn under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb, skal du omgående give din leder besked.
- Du kan altid ringe og drøfte dine bekymringer (også anonymt) med Døgnvagten på 33 17 33 33.
- Det er vigtigt, at du tager barnets eller den unges begyndende mistrivsel alvorligt. Du må ikke tilsidesætte din skærpede underretningspligt af bekymring for det videre samarbejde med den unge og familien. Men du skal tilrettelægge dit arbejde på en måde, så det sker så skånsomt som muligt for alle parter.
- Den unge og forældrene skal som udgangspunkt altid informeres, hvis du underretter, med mindre det vurderes, at barnet/den unge kan lide overlast, hvis forældrene informeres.
- Sørg altid for at dele dine bekymringer for en ung med din leder. Du må ikke tage for givet, at andre professionelle tæt på den unge gør det.
- Hvis det er muligt i forhold til din tavshedspligt, drøft da situationen med eventuelle samarbejdspartnere.
- Vær opmærksom på, at den skærpede underretningspligt ikke alene gælder de unge, du arbejder tæt sammen med, men at den gælder alle de børn og unge, som du kommer i kontakt med gennem dit arbejde.
- Oplysninger, der bygger på løse rygter, kan naturligvis danne grundlag for en bekymring, som bør undersøges nærmere, men bør ikke alene danne grundlag for en underretning.

Reglerne om tavshedspligt, videregivelse af oplysninger, samtykke og underretningspligt findes i følgende lovgivninger:

Datatilsynet
- Persondataloven (navnlig §§ 5-8)

Justitsministeriet
- Straffeloven (§§ 152-152 f)
- Forvaltningsloven (§ 27, § 29, §§ 31-32, §§27-32)
- Retsplejeloven (§ 115a og 115b)

Socialministeriet
- Serviceloven (§ 49 a og § 153)
- Retssikkerhedsloven (§§ 11 a-c, § 12 og § 43, stk. 2 og 3)

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
- Sundhedsloven (§§ 40-49, herunder sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 1)

Anonymitet

Hvis en ung ønsker at være anonym kan du henvise ham/hende til anonym rådgivning – fx hos Ungerådgivningen. Du kan som gadeplansmedarbejder også selv give anonym rådgivning.

Hvis den unge på et tidspunkt ønsker, at du som medarbejder tager kontakt til den hans/hendes sagsbehandler eller andre, skal den unge opgive sin anonymitet.

Så længe en ung er anonym, må du som medarbejder ikke videregive oplysninger om vedkommende til andre fagpersoner i kommunen. Du har dog stadig pligt til at

underrette om situationer, der er omfattet af underretningspligten.

Anmelderpligt

I dansk ret er der som hovedregel ikke pligt til at anmelde et formodet strafbart forhold til politiet. Du har derfor kun pligt til at indgive politianmeldelse under helt ekstraordinære omstændigheder som fx:

- Forbrydelser, eller planlægning af forbrydelser, der kan betyde fare for menneskers liv eller betydelige samfundsværdier, eller
- Forbrydelser, eller planlægning af forbrydelser, mod staten eller de øverste statsmyndigheder, herunder terrorisme.

Opmærksomhedspunkter:

- Tal med din leder og dit team om I har en politik for, hvornår man anmelder kriminelle forhold, som man får kendskab til.
- I Socialforvaltningen findes der interne retningslinjer for, hvornår der skal ske politianmeldelse. Retningslinjerne kan findes på SOFIA intranettet. Spørg din leder, hvis du er i tvivl.

Egne noter:

DE UNGES PLIGTER OG RETTIGHEDER, KRIMINALITET OG STRAF

Det er vigtigt at gøre de unge opmærksomme på deres rettigheder. Det er også vigtigt, at du bidrager til en kultur, hvor der tydeligt skelnes mellem, hvad der er den unges egen opgave, og hvad der er den offentlige myndigheds opgave. Mange unge har desværre en unødig modstand overfor offentlige myndigheder. Som gadeplansmedarbejder er det vigtigt at bygge bro mellem de unge og de offentlige myndigheder og bidrage til, at de unge opbygger den nødvendige tillid til „systemet“ eller myndighederne.

Når du arbejder med unge på gaden, vil du have behov for at vejlede de unge om deres rettigheder. Listen herunder er langt fra udtømmende, men den giver dig en oversigt over nogle af de vigtigste rettigheder for børn og unge.

For alle børn fra 0 til 18 år gælder:

- Alle børn og unge har ret til omsorg, tryghed og beskyttelse.
- Ingen voksne må slå eller bruge anden form for fysisk eller psykisk afstraffelse overfor for børn og unge.
- Børn og unge har altid ret til rådgivning fra Københavns Kommune.

Fra 13 år

Fritidsjob

Unge, der er fyldt 13 år, må have et fritidsjob fx som avisbud. Det skal være et enkelt arbejde, og det må ikke gå ud over skolearbejdet eller den unges sundhed. Forældrene skal give tilladelse til arbejdet, og der må maksimalt arbejdes:

- 2 timer om dagen i de dage, hvor han/hun går i skole
- 7 timer i træk om dagen på skolefridage
- 12 timer i alt i løbet af en skoleuge
- 35 timer i alt i skolefri uger

De unge må ikke arbejde mellem kl. 20.00 om aftenen og kl. 6.00 om morgenen, og de skal have en sammenhængende hvileperiode på 14 timer i døgnet.

Fra 15 år

Straf og kriminalitet

Unge, der er fyldt 15 år, kan blive straffet med bøde, ungdomssanktion eller fængsel, hvis de har begået kriminelle handlinger.

Uddannelse og beskæftigelse

Unge mellem 15 og 17 år har pligt til at være i gang med uddannelse, job eller andre uddannelsesforberedende aktiviteter. De unge har ret til, at kommunen via Ungdommens Uddannelsesvejledning giver dem relevante tilbud om uddannelse/job. Hvis de unge ikke tager imod kommunens tilbud, kan kommunen fratage familien ungdomsydelsen.

Fritidsjob

Unge, der er fyldt 15 år og er gået ud af 9. klasse, må have almindeligt erhvervsarbejde.

Men de må ikke;

- løfte mere end 25 kilo – som en kasse med fyldte flasker,
- arbejde med stoffer, der kan give kræft,
- arbejde med opløsningsmidler – fx terpentin,
- arbejde med kemikalier, som er mærket med orange faresymboler,
- arbejde med maskiner, hvor de bevægelige dele ikke er afskærmede

Hvis de unge er fyldt 15 år, må de arbejde:

- 2 timer om dagen på skoledage
- 8 timer om dagen i træk på skolefridage
- 12 timer i alt i løbet af en skoleuge
- Højst 40 timer om ugen

De unge må ikke arbejde mellem kl. 20.00 om aftenen og kl. 6.00 om morgenen, og de skal have en sammenhængende hvileperiode på 14 timer i døgnet.

Hvis de unge er gået ud af skolen og er under 18 år, skal de:

- Generelt ikke arbejde mellem kl. 20.00 og kl. 06.00. Dog er det tilladt at arbejde til kl. 24.00 i fx biografer, grillbarer, restauranter og andre underholdningssteder, og det er tilladt at dele aviser ud fra kl. 5.00 om morgenen.
- Have en sammenhængende hvileperiode på 12 timer i døgnet.
- Have to sammenhængende fridøgn pr. uge.

Den seksuelle lavalder

Når de unge er fyldt 15 år, er det tilladt at dyrke sex med andre. Reglen er indført i straffeloven især for at beskytte unge og seksuelt uerfarne eller mindre erfarne personer mod ældre og mere seksuelt erfarne personer.

Penge

Når de unge er blevet 15 år, kan de selv bestemme, hvad de vil bruge deres penge til, forudsat det er penge, som de selv har tjent eller har fået i gave eller arv. Så længe de er under 18 år, må de ikke stifte gæld. Hvis de unge snyder med deres alder, kan de risikere at skulle betale erstatning. Ud over erstatning kan de også risikere straf, hvis de fx har begået dokumentforfalskning.

Fra 16 år

Lov til at købe alkohol i forretninger

Når de unge er fyldt 16 år, må de i butikker købe alkohol med en alkoholprocent på op til 16,5 %. Først når de er fyldt 18 år, har de lov til at købe alkohol på restauranter og diskoteker samt købe alkohol med en alkoholprocent på over 16,5 % i butikkerne.

Kørekort til knallert

Unge, der er fyldt 16 år, skal have et knallertkørekort til lille knallert, før de må køre knallert (Knallert 30).

Fra 18 år

Som 18-årig bliver de unge myndige og får en del nye rettigheder:

- Stemmeret til kommunevalg hvis de har boet i Danmark i mindst fire år, og stemmeret til folketings- og EU-parlamentsvalg hvis de er danske statsborgere.
- De må selv bestemme, hvor de vil bo.
- De kan selv bestemme, hvilken religion de vil tilhøre.
- De har lov at købe tobak og alkohol over 16,5 % i butikker og på restauranter og diskoteker.
- De kan købe håndkøbsmedicin uden en recept fra lægen.
- De bestemmer selv i personlige og økonomiske sager.
- De kan tage kørekort til bil og lille motorcykel.
- De skal have knallertkørekort for at køre knallert, med mindre de har kørekort til bil eller motorcykel.
- Drenge bliver, efter de er fyldt 18 år, indkaldt til session og skal muligvis senere aftjene værnepligt i militæret.
- Når de unge er over 18 år, kan de få en abort uden forældrenes tilladelse. Hvis de unge er under 18 år, kan de i særlige tilfælde få abort uden forældresamtykke eller vidende. Der skal søges dispensation i Abortsamrådet.
- Som 18-årige har de unge lov til at gifte sig.
- De har lov til at spille på gevinstgivende spilleautomater og på kasinoer.
- De kan lovligt stifte gæld.

Andre regler

Udenlandske unge

Unge, der ikke er danske statsborgere, skal være opmærksomme på at få deres opholdstilladelse forlænget i forbindelse med, de bliver myndige. Ansøgningen skal indgives senest 3 måneder før, man bliver 18 år. Det er den unges eget ansvar at indgive ansøgningen rettidigt.

Euforiserende stoffer

Euforiserende stoffer omfatter bl.a. hash, heroin, kokain, amfetamin, ecstasy m.fl. *Listen er ikke udtømmende.*

Det er forbudt at indføre, udføre, sælge, købe, udlevere, modtage, fremstille, forarbejde og besidde stoffer.

Overtrædelse af narkotikalovgivningen straffes med bøde eller fængsel. Straffen for at bryde loven afhænger af den konkrete sag, blandt andet stoftype og -mængde.

Besiddelse af større mængder stof til videresalg vil typisk give fængselsstraf. Typisk vil en lille mængde stof vurderes som 'besiddelse til eget forbrug', og man vil få en bødestraf, især hvis det er første gang – men al besiddelse er ulovlig, også selv om der er tale om små mængder. W Se mere på www.stofinfo.sst.dk

Det er forbudt at være påvirket af narkotika, når man kører bil. I Danmark har vi en nulgrænse for kørsel med euforiserende stoffer i blodet. Det betyder, at det er ulovligt at køre bil, hvis ens blod indeholder narkotika, der er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden. Det er fx muligt at måle hash (THC) i blodet flere timer eller dage efter indtagelsen – hvor lang tid, der går, afhænger af indtagelsesmåden og mængden. W Se mere på www.sikkertrafik.dk

Ægteskab

Det er forbudt at tvinge nogen til at blive gift både ifølge internationale konventioner og dansk lovgivning. Hvis enten den unge kvinde eller mand føler, at de bliver tvunget ind i et ægteskab, så er det forbudt. Det gælder også, når det er forældre eller andre familiemedlemmer, der ønsker at vælge en ægtefælle imod den unges vilje. Et ægteskab kan omstødes ved dom, hvis den ene af parterne siger, at han/hun er blevet tvunget ind i ægteskabet.

Hvis man tvinger andre til ægteskab imod deres vilje, kan straffen, efter straffeloven, være op til 4 år. Tvangsægteskab tages meget alvorligt af myndighederne i Danmark.

Visitationszoner

Normalt må politiet kun visitere på baggrund af en mistanke – fx en mistanke om, at en person har noget på sig, som er ulovligt.

Men når der oprettes visitationszoner, kan og må politiet foretage stikprøvevisitationer uden en begrundet mistanke.

Det vil sige, at politiet kan stoppe og visitere en eller flere unge (eller andre borgere i visitationszonen) og undersøge tøj og tasker eller gennemsøge biler og andre køretøjer. Ved stikprøvevisitationer må politiet kun lede efter våben og sprængstoffer.

Politidirektøren kan indføre visitationszoner, hvis det vurderes, at der er en forøget risiko for, at nogen foretager strafbare handlinger, som indebærer fare for personers liv, helbred eller velfærd. Politidirektøren skal samtidig begrunde, hvorfor et bestemt sted udpeges som visitationszone, samt hvor og hvor længe det gælder.

W Se mere om, hvor der aktuelt er visitationszoner, hvorfor de er indført, og hvor længe de gælder på www.visitationszone.dk.

Reglerne om kniv

Det er forbudt at bære eller besidde kniv (også dolk og hobbykniv) på offentlige steder, med mindre det sker som led i en erhvervsudøvelse til brug ved jagt, lystfiskeri eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål. Offentlige steder kan fx være uddannelsessteder, klubber, sportscentre, boligområder, veje, parker, restauranter, diskoteker, butikscentre, forlystelsessteder, m.v.

Det er dog lovligt at bære og besidde foldeknive, hvis kniven (alle forhold skal være opfyldt):

- Højst har en klinge på 7 cm.
- Ikke kan fastlåses.
- Kun kan foldes ud med to hænder.

Overtrædelse af våbenlovens bestemmelser om knive straffes med bøde eller fængsel. Det er muligt at blive straffet med fængsel, selv om det er en førstegangsforseelse , hvis domstolene vurderer, at der er tale om skærpede omstændigheder. Skærpede omstændigheder kan være, hvis man fx tager en ulovlig kniv med på diskoteker, til koncerter, demonstrationer, fodboldkampe eller andre steder, hvor der kan opstå tilspidsede situationer.

Kriminalitet

Generelt

- De unge skal stoppe, når politiet beder dem om det.
- De unge skal oplyse navn, adresse og fødselsdato.
- Politiet har ret til at stille spørgsmål til de unge (afhøring), men de unge har ikke pligt til at besvare spørgsmålene.

Afhøring hos politiet for børn og unge under 18 år

Politiet skal kontakte både forældrene og de sociale myndigheder (kommunen). Det er politiet som bestemmer, om forældrene må være til stede under afhøringen. En person fra de sociale myndigheder, „en retsrepræsentant“, skal være til stede under afhøringen. Det gælder både, når unge under 18 år afhøres som vidner, som forurettede og som sigtede.

Vidneafhøring

Hvis de unge bliver indkaldt som vidner i retten, har de pligt til at møde op – også selv om de ikke selv synes, at de har noget vigtigt at sige i sagen.

Det er kun, hvis de unge er syge eller har en anden lovlig grund, at de kan lade være med at møde op som vidne, og de unge skal give besked om deres fravær, ligesom det skal kunne dokumenteres fx med en lægeerklæring. Hvis de unge ikke møder op i retten og ikke giver besked om det, så kan de få en bøde. I særlige tilfælde risikerer de, at politiet kommer og henter dem.

Hvis de unge lyver i retten, kan de blive straffet for det.

Sigtelse

Hvis unge bliver sigtet af politiet, skal de have oplyst, hvad de er sigtet for.

Unge har krav på, at politiet udarbejder en rapport om sigtelsen. Den unge bør ikke underskrive politirapporten uden først at have drøftet det med sin advokat.

Selvom de unge er skyldige, kan anklageren i særlige tilfælde vælge at lade være med at rejse tiltale i sagen. Et tiltalefrafald gælder kun, hvis de ikke begår ny kriminalitet. W Se mere om sigtelser og tiltalefrafald på www.politi.dk

Anholdelse

For at blive anholdt skal der være begået et strafbart forhold, og politiet skal kunne påvise en rimelig grund til, at den unge, der er anholdt, er mistænkt for det strafbare forhold.

- Politiet må tilbageholde en person i op til 24 timer. Varer tilbageholdelsen mere end 24 timer, skal den unge stilles for en dommer i det, man kalder et grundlovsforhør.
- Politiet må foretage en kropsvisitation.
- Politiet må gerne fratage de unge farlige genstande og tage vedkommendes penge i forvaring.
- Politiet må gerne afhøre de unge, men de unge er ikke forpligtet til at udtale sig.
- De unge har krav på at give pårørende besked om anholdelsen.

Når politiet afhører en ung, har han/hun ret til at have sin advokat til stede. Det anbefales, at den unge aldrig

accepterer at blive afhørt uden, at advokaten er der, med mindre advokaten har rådgivet den unge til det.

Som sigtet har man altid ret til at få øjeblikkelig kontakt med sin advokat. Hvis advokaten ikke kan nå frem, kan den unge i stedet for tale med advokaten i telefonen. Det er vigtigt, at de unge søger en beskikket advokat. Ellers kan det betyde, at de unge selv skal betale advokatens salær. Når advokaten er beskikket, betaler det offentlige salæret i første omgang. Hvis de unge erklæres skyldige ved retten, skal de normalt betale udgiften til advokaten selv.

Retsrepræsentation

Hvis unge er under 18 år og skal afhøres af politiet, vil en medarbejder fra Døgnvagten som udgangspunkt deltage i afhøringen. Døgnvagtens medarbejdere vil være med til at sikre, at politiet oplyser den unge om hans eller hendes rettigheder. Døgnvagten vil også sikre, at politiet kontakter den unges forældre, men det er politiets vurdering, om forældrene må være til stede under afhøringen. Døgnvagten er til stede, men medvirker ikke i selve afhøringen. De sørger derimod for, at afhøringen foregår, så den er afpasset sagens karakter og den unges alder. Efter afhøringen vil de – alt efter sagens karakter – tale med den unge om sociale forhold som bolig, familierelationer, skolegang, fritid, tidligere kontakt til politiet samt evt. kontakt til de sociale myndigheder. Forældrene kan, hvis de ønsker det, også få en samtale med Døgnvagtens medarbejdere. Efter alle afhøringer af unge under 18 år skriver Døgnvagten en underretning til det socialcenter eller den kommune, den unge hører til. Det er herefter den unges sagsbehandler, der sammen med den unges forældre skal tage stilling til, hvordan man bedst støtter den unge – fx ved at tilbyde den unge støtteforanstaltninger. W Se mere på www.doegnvagten.kk.dk

Klage

Politiklagemyndigheden er en selvstændig myndighed, der hverken hører under politiet eller anklagemyndigheden. De unge kan klage over politiet til Politiklagemyndigheden, hvis de mener, at politiets optræden kan kritiseres.

Fx hvis politiet efter de unges mening;

- har talt uhøfligt eller optrådt ukorrekt,
- har været for hårdhændet under en anholdelse,
- har misbrugt sin myndighed.

Klagen kan dreje sig om en episode, de unge selv har været involveret i. Men det kan også være en episode, de har været tilskuere til, eller de unge kan klage på vegne af en anden.

Mener de unge, at politiet har begået et strafbart forhold som led i tjenesten, kan de anmelde det til Politiklagemyndigheden.

Det koster ikke noget at klage over eller anmelde politiet. W Se mere på www.politiklagemyndigheden.dk

Straf

Børn og unge under 15 år

Unge under 15 år kan ikke straffes eller anholdes for kriminalitet. Men de kan godt bringes til afhøring hos politiet, som skal undersøge og opklare sagen. Politiet giver sagen videre til de sociale myndigheder i kommunen, som tager kontakt til familien, og finder ud af, hvad der skal ske med de unge.

Unge under 18 år

Når unge begår kriminalitet som fx tyveri, hæleri, bedrageri, røveri, vold, voldtægt og mord, kan de straffes

for det. Kammerater, som på en eller anden måde har haft tilknytning til forbrydelsen, fx ved at give „gode råd“, eller har opholdt sig i nærheden for at holde vagt, kan straffes for medvirken. Et forsøg på at lave en kriminel handling kan også straffes, selv om det ikke lykkes.

Unge over 18 år

Begår unge over 18 år en lovovertrædelse, sigtes og straffes de efter straffeloven eller anden strafbelagt lov. Her er det alene politiet, der står for sagen. Det vil sige, at kommunens sociale myndigheder ikke bliver involveret ved afhøring mv., og politiet ikke skal underrette forældrene.

Bøder

Bøder er den mest almindelige form for straf. Bødens størrelse afhænger af, hvilken slags kriminalitet den unge har begået.

- Unge, som har modtaget en bøde og kan erkende sig skyldige, skal betale bøden **og** eventuelle omkostninger senest 20 dage fra datoen på opgørelsen. Sagen er hermed afgjort, uden at den kommer for retten.
- Unge, som modtager en bøde for et forhold, de *ikke* kan erkende sig skyldige i, skal senest 20 dage fra datoen på opgørelsen kontakte bødekontoret. Sagen bliver herefter sendt til retten, og de unge vil blive indkaldt til et retsmøde.
- Hvis de unge ikke betaler bøden og heller ikke kontakter bødekontoret senest 20 dage fra datoen på opgørelsen, bliver sagen sendt til retten. Retten kan *uden yderligere varsel* dømme de unge for det forhold, som bøden handler om. De unge bliver *ikke indkaldt til et retsmøde*, og kan *ikke anke dommen*.
- Hvis de unge er under 18 år på gerningstidspunktet og erkender sig skyldige, kan bøden nedsættes til halvdelen af taksten – dog mindst 500 kr.
- For unge, der er over 18 år på gerningstidspunktet, og som har en særlig lav indtægt, kan bøden nedsættes til det halve – dog mindst 500 kr.

Udenlandske unge

Unge, der ikke er danske statsborgere, og som begår kriminalitet risikerer i forbindelse med en dom at blive udvist af landet. Hvis man idømmes udvisning, vil man få et indrejseforbud. Det betyder, at man i en afgrænset periode ikke må rejse tilbage til Danmark. Ved grov kriminalitet kan indrejseforbuddet også være for bestandigt.

Erstatning (uanset alder)

De unge kan uanset alder komme til at betale erstatning. Hvis de fx laver hærværk, kan forældrene og de unge komme til at betale erstatning. Forældrene skal betale op til 7.500 kr., og de unge skal selv betale resten. Hvis en ung for eksempel har malet graffiti, og der kommer en regning på 10.000 kr., skal den unges forældre betale 7.500 kr., og den unge skal selv betale 2.500 kr. Selvom forældrene ikke har været med til at male graffiti, skal de altså være med til at betale en del af erstatningen. De unge kan ofte ikke betale med det samme, men så får de en gæld, der skal betales, når de bliver ældre og begynder at tjene penge.

Unge, der har været ofre for vold, har ret til erstatning. Husk at forholdet skal anmeldes til politiet inden for de første 72 timer efter, forbrydelsen er begået.

Straffeattest

En straffeattest indeholder de oplysninger, politiet har om en person. Det er ikke alt ulovligt, der bliver skrevet på de unges straffeattest (fx at køre uden cykellygter).

Den første straf, de unge får, når de er mellem 15-17 år, kommer ikke på deres straffeattest. Det gælder dog ikke, hvis der er tale om en ubetinget frihedsstraf (el-

ler alternativer til den, såsom ungdomssanktion og behandlingsdom). Men straffen kommer på de unges straffeattest, hvis de inden for en periode på tre år igen begår kriminalitet. Det kaldes derfor en betinget notering på straffeattesten – det noteres altså kun, hvis de igen begår kriminalitet.

De ulovligheder, de unge er dømt for, bliver stående på den almindelige straffeattest i mellem to og fem år fra tidspunktet, hvor dommen bliver afsagt, afhængig af, hvad det er, de er straffet for. W Se yderligere oplysninger om straffeattest og forældelsesfrister m.m. på www.politi.dk.

Konfliktråd

Konfliktråd er et møde imellem en forurettet og en gerningsperson og med en af konfliktrådets uddannede konfliktmæglere som mødeleder. Det er frivilligt for begge parter, om de ønsker at deltage i mødet. Gerningspersonen skal have tilstået, før man gennemfører et konfliktråd. Personer under 18 år skal have samtykke af deres forældre. Ved et konfliktråd får den forurettede og gerningspersonen mulighed for at tale sammen under trygge forhold, om det der skete. Den forurettede kan give udtryk for sine reaktioner og fortælle om, hvilke konsekvenser, overgrebet (vold, røveri, indbrud og butikstyveri mm) har haft. Gerningspersonen kan tage ansvar for sine handlinger personligt over for forurettede og måske give en undskyldning. W Læs mere om Konfliktråd på: www.konfliktraad.dk

Ungesamråd

Ungesamrådet er et samarbejde på tværs af Socialforvaltningen, Kriminalforsorgen og Anklagemyndigheden omkring unge københavnere under 18 år, der er sigtede for alvorlig eller personfarlig kriminalitet. Formålet er at sikre en koordineret socialfaglig indsats forud for og i forbindelse med en eventuel dom. Sager kan først komme i ungesamråd, hvis den unge har været fremstillet i grundlovsforhør. Den unge og den unges forældre/forældremyndighedsindehavere skal give samtykke til, at sagen behandles på ungesamrådet.

Ungesamrådet består af personer fra Socialforvaltningen, Kriminalforsorgen og Anklagemyndigheden. På møderne udformer ungesamrådet i samarbejde med den unges sagsbehandler en indstilling til retten. Her vurderer Ungesamrådet, om den unge vil være egnet til at få en anden dom end en fængselsstraf, som fx samfundstjeneste, en betinget dom med vilkår eller en ungdomssanktion. Ungesamrådet vurderer også, hvilke støtteforanstaltninger der bør iværksættes i forbindelse med en eventuel dom.

Ungesamrådets indstilling sendes til domstolen og indgår i rettens vurdering, når dommen skal afsiges.

W Du kan læse mere om Ungesamrådet på www.doegnvagten.kk.dk

Opholdstilladelse og statsborgerskab

Regler for opholdstilladelse og statsborgerskab er for omfattende til, at det kan beskrives i denne bog. W Du kan søge mere viden på www.nyidanmark.dk.

Hvis du står i en konkret situation, så tal altid med din leder om det og få evt. hjælp til at søge mere viden hos medarbejdere i København, der har særlig kendskab til dette område.
Det kan have betydning for udfaldet af en ansøgning om statsborgerskab, at man søger inden det 18. år.

Vær også opmærksom på, at visse former for kriminalitet kan få betydning for, om og hvornår en ung kan få opholdstilladelse eller statsborgerskab i Danmark.

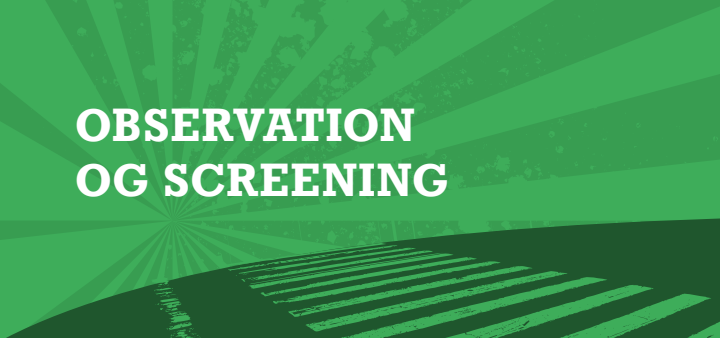

OBSERVATION OG SCREENING

Dette afsnit kan være en inspiration til dig, når du observerer livet på gaden.

Når du observerer:

- Er du ny i et område, kan det være en fordel at bruge din første tid på systematisk at observere lokalmiljøet (miljøobservation). Du kommer med „friske øjne", så du kan måske „få øje på" ting, som de mere etablerede gadeplansmedarbejdere i området ikke længere ser.
- Tænk observation som alt det, du vil zoome ind på, hvis det er en film, du er ved at optage.
- Beskriv det du ser – men også det du ikke ser. Er der noget, der undrer dig? Noget der mangler?
- Observation kan ske hele døgnet, men det er vigtigt, at du foretager dine observationer på tidspunkter, hvor der reelt er noget at observere i miljøet. Observerer du i et nyt område, er det en god ide at dække det meste af døgnet i starten. På den måde får du en reel fornemmelse af, hvor og hvornår de unge er på gaden.

Forskellige former for observation

Vær bevidst om, hvad du skal fokusere på. Du kan observere med et forskelligt indhold: miljø-, målgruppe- og begivenhedsobservation.

Sammen med din leder eller dit team kan du spørge dig selv om følgende:

- Hvad har jeg brug for at vide mere om?
- Hvor kan jeg søge den viden?
- Hvad kan jeg bruge den viden, som jeg får, til?

Miljøobservation

Her har du først og fremmest fokus på de fysiske rammer – på gader, karreer, legepladser, grønne områder, offentlig transport, klubber, fritidstilbud mv. – og andre interessenters holdninger og oplevelser af miljøet, fx beboere, forretninger og handlende. Du tager ikke nødvendigvis kontakt til de unge, du møder, men observerer hvor de er, og hvor mange de er.

Målgruppeobservation

Her har du fokus på de unge og deres grupperinger. I målgruppeobservationen er det oplagt, at du hilser og præsenterer dig og fortæller, hvorfor du er der. Tal med de unge om deres færden og adfærd på en interesseret og undersøgende måde. Denne observation adskiller sig fra det egentlige pædagogiske arbejde ved stadig at være undersøgende og ikke-handlende.

Begivenhedsobservation

Her har du fokus på et specifikt område og/eller en eller flere specifikke grupper. Det kan være en opfølgning på forudgående uroligheder eller bekymringer i forhold til en gruppe unge, hvor tendenserne i miljøet skal følges tæt. Er der tale om konflikter eller uro, der er ved at trappe op eller ned? Ved denne form for observation undersøger du både miljøet og taler med de unge.

> *„Vi skulle observere i et særligt område, fordi der var ændringer i de unges adfærd og færden. Vi måtte imidlertid lægge vores arbejdstid sent om aften og først på natten. På grund af Ramadanen var de unge hjemme og spise til ved 22.00-tiden og var først på ga-*

den herefter. Og så var der ellers gang i de unge, fordi de lige havde fået mad … I den periode så vi ikke meget til dem om dagen."

Opsamling og opfølgning

Det er dit ansvar at melde tilbage til ledelsen, hvad du har observeret, men det er teamet og i sidste ende ledelsen, der har ansvaret for, hvordan den viden, der er opnået ved observationen, skal omsættes til handling og til planlægning af den nødvendige gadeplansindsats.

Screening

Når observationer tilrettelægges systematisk, er der tale om en egentlig screening. Der er en hårfin grænse mellem screening og de observationer, du foretager på en almindelig arbejdsdag. Man kan sige, at en observation på gaden *(jeg har tilfældigt observeret en ny gruppe af meget unge drenge hænge ud ved pizzeriaet ret sent om aftenen)* kan føre til en efterfølgende screening *(Når ledelse og team aftaler, at I screener området omkring pizzeriaet i de næste 2 uger på forskellige tidspunkter, og at I screener gruppen, hvem er de, hvor kommer de fra osv.).*

Når det er besluttet, at du skal screene, undersøger du systematisk ud fra en på forhånd defineret bekymring eller observation af udvalgte ungegruppers adfærd og aktiviteter eller udvalgte boligområder for børns og unges færden.

Der kan både være tale om en kortlægning af øjebliksbilledet på gaden, eller der kan være tale om en løbende undersøgelse af et område eller af en gruppe unge i en længere periode.

Af hensyn til systematikken i screeningen bør du skelne mellem screening og det egentlige pædagogiske arbejde. Du kan måske nok screene og arbejde pædagogisk samtidig, men du bør være opmærksom på, hvad i din praksis der er screening, og hvad der er pædagogisk arbejde.

Formålet med screening er:

- At ledelsen bliver informeret om, hvad der foregår i området, og hvor der skal rettes en særlig opmærksomhed.
- At ledelsen kan analysere og vurdere på baggrund af de iagttagelser, som du har gjort ved screening.
- At ledelsen bliver i stand til at tilrettelægge den nødvendige og præcise gadeplansindsats.

Det er vigtigt at understrege, at du som gadeplansmedarbejder screener for at kunne sætte en forebyggende pædagogisk indsats i gang. Opklaring af eventuelle kriminelle handlinger er alene politiets arbejde, og gadeplansmedarbejderen er ikke politiets øjne og ører.

Logbog

Det er en god idé at dokumentere dine observationer ved at skrive logbog. Det sikrer en systematik, og du har mulighed for over tid at sammenholde med, hvad der skete i området tidligere. Derudover kan meget vigtig viden gå tabt, hvis observationer ikke er skrevet ned, når medarbejdere ophører i deres stillinger. En logbog kan desuden opfylde notatpligten for kommunale medarbejdere.

Brug logbogen som en støtte, og udvælg det parameter (miljø, målgruppe eller begivenhed), som du skal fokusere på, og udvælg også de spørgsmål, som du/I finder relevante.

En logbog kan fx indeholde (se næste side):

Eksempel på logbog

Dato og tid:

Formål med observation:

Fokus (udvælg og beskriv kort):

- Miljø:
- Unge:
- Begivenhed:

Observationspunkter **Miljø:**
Beskrivelse (alt hvad du ser og hører)

- Hvor er der særlige „brændpunkter"?
- Hvor og hvornår opstår konflikter imellem de unge og beboerne?
- Er grupperingerne mobile og evt. på hvilken måde?
- Hvad siger de handlende og beboerne om tryghed og om de unges adfærd?
- Er der særlige forhold for årstiden?
- Andet?

Observationspunkter **Unge:**
Beskrivelse (alt hvad du ser og hører)

- Hvor mange har du kontakt til?
- Hvilke unge ser du på gaden?
- Hvor store er grupperne?
- Hvad tid er de på gaden (dag, aften, nat)?
- Hvordan er de unge grupperet (alder, køn mv.)?
- Hvordan er rollefordelingen i grupperne?
- Hvem er involveret i evt. uro eller kriminalitet, og hvilke unge hænger bare ud?
- Hvor og hvornår opstår konflikter mellem de unge?
- Hvor holder de unge til, og hvordan bevæger de enkelte grupper sig?
- Andet?

Observationspunkter **Begivenhed:**
Sker der adfærdsændringer i de ungegrupper, der observeres over tid (time, dag, uge)?

- Er der stemningsændringer?
- Er der ændringer i rollefordelingen mellem de unge?
- Andet?

Egne noter:

BROBYGNING

Brobygning betyder, at du bygger en bro mellem den unge og et tilbud eller en person, som kan hjælpe eller støtte den unge videre. Da det er et meget vigtigt mål for gadeplansarbejde at få de unge videre i uddannelse og arbejde, er brobygning til for eksempel skoler, uddannelsesvejledning, arbejdsgivere, jobcenter m.fl. et meget vigtigt element i gadeplansarbejdet. Det kan også være brobygning til misbrugsbehandling, sagsbehandler, særlige indsatser i forhold til kriminalitet m.m.

I den forbindelse er det vigtigt at huske, at

- Du skal have et godt kendskab til dit lokalområde og kende dets tilbud og muligheder.
- Meget brobygning sker igennem dit netværk. Det er derfor en af dine arbejdsopgaver, at du skal udbygge og pleje dit netværk. Jo bedre netværk, jo bedre muligheder har du for at støtte og vejlede den unge.
- Du skal både pleje dit **formelle** netværk men også de **uformelle**. Det kan være den lokale grønthandler, frisøren, kioskejeren osv.
- Hvis du er ny i området, bør du gå ind og hilse i butikker, i moskeen, i Ungerådgivningen og klubben osv., når du er på arbejde. På den måde bliver du et kendt ansigt.
- Når det er nødvendigt, så følg den unge til jobcentret eller lignende. Giv den unge den nødvendige støtte til at udfylde skemaer og slip ikke den unge, før der er klare planer eller aftaler.
- Når du har støttet en ung til at komme videre, bør du følge op på det både på kort og på lidt længere sigt.
- Sørg for at have en god kontakt til nærpolitiet og lokalbetjentene. Find ud af, hvem de er, og hvor de holder til.

Egne noter:

AKTIVITETER

Formål med aktiviteter

Forudsætningen for, at du kan hjælpe de unge med brobygning videre til fx uddannelse og job, er, at du opbygger en god kontakt til de unge. At lave aktiviteter med de unge er et effektivt pædagogisk middel til netop at opbygge, fastholde og udbygge kontakt og relationer.

Det vigtigste, du skal huske på, når du vil lave en aktivitet, er, at den skal have et **formål**. Du bør spørge dig selv: *Hvad vil jeg gerne have ud af at lave denne aktivitet* på kort og lidt længere sigt?

På lidt længere sigt kan aktiviteternes formål for eksempel være at modne de unge til at tage kontakt til – og måske kunne gennemføre – en ungdomsuddannelse, et produktionsskoleforløb, et job osv.

For at nå dertil kan aktiviteter have forskellige formål på kort sigt. Det kan være at:

- Lære en ny gruppe unge at kende.
- De unge og deres forældre lærer dig at kende, hvis du er ny.
- Underholde de unge, som keder sig.
- Belønne de unge.
- Vise de unge nye perspektiver og derved udfordre dem på det, som de kender og kan.
- Give de unge selvtillid.
- Give de unge en mulighed for at positionere sig på en anden måde i forhold til hinanden eller omgivelserne.
- Træne sociale færdigheder (lære at færdes i det offentlige rum, fx når man kører i bus eller står i kø).
- Inkludere de unge i lokalsamfundet.
- Bringe de unge i kontakt med en ungdomsklub eller få ungdomsklubben til at udvikle aktiviteter, der matcher en bestemt gruppe unge.

Aktivitetsformer

Indholdet i de aktiviteter, du tilbyder de unge, kan være meget forskelligt. Det afhænger af formål, økonomi og øvrige praktiske forhold, men også af hvad du ønsker at opnå med den eller de unge.

Overvej, når du planlægger at arbejde med en gruppe, hvad formålet er. Er det for at flytte hele gruppen eller enkelte unge? Hvis du ønsker en kontakt med enkelte unge, kan det være nødvendigt at starte med hele gruppen for derigennem at nå enkelte unge.

Aktivitetsformer kan blandt andet:

Underholde og give nye oplevelser

At lave aktiviteter, hvor indholdet mest er underholdning, egner sig bedst til situationer, hvor du forsøger at opbygge en relation til en ung eller en gruppe unge. Det kan også fungere som belønning. *Fx kortspil, stand up show, snobrød ved et bål.*

Udfordre de unge til at prøve deres grænser af

Ved at lave aktiviteter, hvor du udfordrer den unge, skaber du mulighed for succesoplevelser for den unge. Hvis du arbejder med en gruppe, giver det også mulighed for at „ryste“ gruppen, når du giver de enkelte unge mulighed for at positionere sig på en ny måde ved at give dem ansvar. *Fx klatring, ridning, ansvarlig for et arrangement.*

Vise de unge andre dele af hverdagen, som de ikke kender til

En del unge oplever kun virkeligheden i deres eget lokalområde. Du kan være med til at trække dem ud i øvrige dele af samfundet og vise dem andre måder at leve og tænke på, og på den måde udvide deres horisont. *Fx museumsbesøg, besøge politiker på rådhuset.*

Være aktiviteter, hvor der kommer et produkt ud af det

At iværksætte aktiviteter, hvor formålet er at skabe eller producere, kan give de unge en oplevelse af anerkendelse og succes. Det at de skaber noget, sammen eller hver for sig, viser udadtil, at de er gode til noget, at de kan fastholde og gennemføre en proces. *Fx fikse cykler, bygge et møbel til klubben, male malerier.*

Skabe kontakt mellem unge

Socialt gruppearbejde er, når du samler en gruppe, som har ensartede problemstillinger til fælles, og hvor den enkelte bliver styrket igennem samtale og aktiviteter i gruppen. Når unge møder andre unge med udfordringer og erfaringer, som ligner deres egne, kan der opstå en fællesskabsfølelse – de er ikke længere alene – og igennem gruppen oplever de at finde nye veje til løsning af deres problemer. *Eksempler på ensartede problemstillinger kan være ensomhed/isolation, kriminelle søskende, manglende forældrekontakt, forældre med misbrug eller psykiske lidelser mv.*

Forældresamarbejde

Forældresamarbejde er målrettet unge under 18 år. Unge over 18 år er myndige, og her skal du spørge den unge om lov, hvis du ønsker at kontakte hans/hendes familie.

At tage hjem til forældrene for at få skrevet under på en forældretilladelse er en god anledning til at møde forældrene. På den måde får I sat ansigt på hinanden, og forældrene får mulighed for at se, hvem det er, som bruger tid sammen med deres barn.

Første møde i familien

Hvis det er muligt, så arranger dit først møde med forældrene omkring en positiv begivenhed, som du har haft sammen med den unge. At møde forældrene omkring positive eller neutrale situationer betyder, at forældrene ikke forbinder dig med at være ham eller hende, som kommer med de dårlige historier, men som en der ser det gode i deres barn.

Informer altid den unge om, at du planlægger at tage hjem til hans eller hendes forældre. Forklar den unge, hvorfor du skal hjem på besøg.

Brug den unge som vejleder. Spørg den unge, hvordan de gør i hans eller hendes familie:

- Tager de skoene af, når de kommer ind?
- Er der tidspunkter, hvor du ikke skal komme?
- Kan du komme alene hjem til en enlig mor, hvis du er en mand?
- Taler både mor og far dansk?
- Er det en god ide at ringe i forvejen, eller vil den unge melde din ankomst dagen før?

Der er forskellige traditioner for, om du skal tage alene på hjemmebesøg eller ej. Snak med dine kollegaer og din leder om, hvordan I gør i dit område. Hvis du er ny i området, kan det være en fordel at følges med en erfaren kollega på hjemmebesøg. På den måde bliver du introduceret til forældrene gennem en, som de kender og har tillid til.

Husk at vise dit medarbejder-ID, når du præsenterer dig overfor for forældrene.

Invitér forældrene med

Når du laver større aktiviteter med de unge, så invitér forældrene til at deltage. Det kan du gøre igennem de unge, men du kan også selv tage initiativ til at invitere forældrene.

En anden mulighed er at tage billeder, når du laver en aktivitet med nogle unge. Inviter efterfølgende forældrene til at se billederne og fortæl om, hvordan deres barn deltog og bidrog.

Værd at overveje:

Mange unge i teenageårene er i gang med en frisættelsesproces fra forældrene, og gaden er de unges frirum. Et frirum du inviterer dig selv ind i.

Du skal derfor overveje, hvilket omfang familiesamarbejdet skal have og finde en balance mellem inddragelse af forældrene og respekten for, at gaden er de unges eget frirum.

Diskuter med din ledelse og kollegaer, hvordan I ønsker, at familiesamarbejde skal være i jeres team.

Praktiske overvejelser når du skal lave en aktivitet

Projektstyring og budget

Når du vil lave en større aktivitet med de unge, så få et overblik over, hvor mange medarbejdere der kan/skal deltage, og hvordan aktiviteten finansieres.

Det kan være en god ide at lave en projektbeskrivelse med et budget.

Du kan både bruge projektbeskrivelsen til at holde øje med økonomien i aktiviteten, men skemaet kan samtidig bruges som dokumentation for aktiviteten.

Udfyldelsen af skemaet og projektstyringen kan ske i samarbejde med de unge.

Eksempel på aktivitetsskema

Aktivitetens navn	
Formålet med aktiviteten	
Hvilke unge er inviteret?	
Hvilke unge deltager?	
Er der indhentet forældretilladelser fra alle under 18?	
Detaljeret beskrivelse af aktiviteten	
Hvem er ansvarlig?	
Hvilke medarbejdere deltager?	
Hvad er deres ansvarsområde ift. Aktiviteten?	
Økonomi *Husk at gemme alle kvitteringer!*	Indtægter *Projektpenge:* *Brugerbetaling:* *Donationer:* Indtægter i alt: Udgifter *Transport:* *Forplejning:* *Indkøb af materiale (uddyb):* *Andre udgifter (uddyb):* Udgifter i alt:

Undersøg altid, om der i forvejen er lignende tilbud om aktiviteter i nærmiljøet fx i klubber, væresteder og lignende, så du ikke tilbyder noget, som allerede er i gang.

Forældretilladelse

Du skal indhente en forældretilladelse for unge under 18 år, hvis du:

- Skal have en ung med i en bil.
- Skal have en ung med på tur eller rejse.
- Vil bruge billeder eller video af den unge.

Diskuter med dine kollegaer og din ledelse, hvornår I indhenter forældretilladelser i forhold til alder og typer aktiviteter.

Tilladelsen kan både udformes, så den gælder for en længere periode eller fra aktivitet til aktivitet. Der er ikke nogen faste regler for, hvordan tilladelsen skal formuleres, eller om barnet/den unge selv kan gå hjem og få skrevet den under, eller du skal gå hjem til forældrene med den. Er du i tvivl, så spørg din leder.

Forældretilladelsen kan være en god indgang til en kontakt med forældrene.

Start i god tid

Når du vil lave en lidt større aktivitet, skal du planlægge i god tid. En større aktivitet kan for eksempel være en udflugt eller afholdelsen af en fest for lokalmiljøet.

Inddrag de unge i planlægningen af aktiviteten. Det giver større ejerskab.

Lov aldrig mere, end du kan holde – et 'måske' kan hurtig tolkes som et 'ja' af de unge.

Transport

Når du skal have en ung under 18 år med ud at køre i bil eller bus, skal du have en forældretilladelse.

Tag en snak med de unge på forhånd om passende adfærd, når man er passager i en bus eller et tog.

Reklame for aktiviteter

Når du skal lave en større aktivitet, kan det være en god idé at reklamere bredt for den:

- Inviter en person med til aktiviteten, som de unge synes er cool.
- Sms de unge.
- Lav en facebook event.
- Sæt plakater op i de klubber, hvor de unge kommer.
- Spred ordet til alle i netværket.

Tjekliste når du vil lave en aktivitet

Når du laver en aktivitet, skal du tænke over:

- Hvad er formålet?
- Hvordan inddrages de unge?
- Skal der være (og er der allerede) en underskrevet forældretilladelse (hvis den unge er under 18 år)?
- Har nogen af de unge nogle særlige helbredsmæssige forhold, som du skal tage højde for?
- Har de unge deres sygesikringskort med?
- Er de unge og deres forældre oplyst om, at Københavns Kommune ikke har en ulykkesforsikring, som dækker dem?
- Har du telefonnumre på forældrene (hvis den unge er under 18 år)?
- Har du på forhånd aftalt med de unge, hvad reglerne er på turen – også i forhold til rygning og alkohol?
- Har du på forhånd aftalt med dine kollegaer og de unge, hvordan I håndterer brud på reglerne?

Inddragelse af unge

En aktivitet kan startes og gennemføres med dig som motor og de unge som deltagere, men en aktivitet kan også både have dig og de unge som motor.

Det vil:

- Skabe ejerskab for aktiviteten.
- Give de unge nye erfaringer.
- Give de unge medansvar.
- Sætte fokus på ressourcer både hos de unge selv og overfor andre unge, som deltager i aktiviteten.

Hvem kan du inddrage?

Omfanget af inddragelse handler i høj grad om, hvorvidt du arbejder men en enkelt ung eller en større gruppe. Du bør som udgangspunkt altid overveje, hvordan du kan inddrage de unge mest muligt.

Hvor stor inddragelsen er, bygger på en vurdering af hvor stort et ansvar, den unge kan håndtere. Inddragelse skal sætte den unge op til succes. Den unge skal derfor ikke have et større ansvar i en aktivitet, end han/hun kan magte. Overvej derfor på hvilken måde og i hvilken grad du kan ansvarliggøre de unge i en større aktivitet.

> Fx: *En gruppe unge under 18 år på Amager har i samarbejde med Mind Your Own Business (Dansk Flygtningehjælp) lavet virksomheden 'G for Gentlemen'. De unge har lavet deres egen produktion af T-shirts, og har selv ansvar for både tøjproduktion, markedsføring og salg.*

Du kan inddrage de unge:

- Ved at tage udgangspunkt i en idé, som de unge kommer med. Derfra kan I snakke om:
  - Koster det noget?
  - Hvad gør vi med transport?
  - Hvordan lægger vi et budget?
  - Hvem skal med?
  - Hvem gør hvad?
- Ved at inddrage de unge løbende i aktiviteter, fx:
  - ved at gøre en ung til pointstyrer til den ugentlige fodboldturnering.

Inddragelse af lokalsamfundet

Ved at inddrage de unge i aktiviteter der tager afsæt i lokalsamfundets ressourcer, tilfører du lokalsamfundet nye ressourcer og giver samtidig beboerne i området et nyt og positivt billede af de unge, som deltager i aktiviteten.

De unge vil føle sig inkluderede i lokalsamfundet, fordi de med deres bidrag oplever, at beboere får glæde af og sætter pris på den arbejdsindsats, de leverer.

> *En gruppe unge på Nørrebro hjælper til i et folkekøkken en gang om ugen for at tjene penge til en tur. De unge hjælper til som en slags assistenter. De hjælper til med at købe ind og lave mad til lokale beboere. Her bygger man aktiviteten op omkring et lokalt initiativ, der eksisterer i forvejen.*

Egne noter:

TRYGHED I ARBEJDET

Når du eller dine kolleger bliver udsat for trusler eller er i nærheden af større konflikter, skal du, også selvom du ikke selv er en del af konflikten, være opmærksom på:

- Din sikkerhed har altid højeste prioritet. Hvis du føler dig truet, skal du hurtigst muligt forsøge at bringe dig i sikkerhed.
- Er du alene, bør du straks trække dig fra konflikten eller tilkalde en kollega, hvis det er muligt.
- Hvis I er to kollegaer sammen, og den ene af jer ønsker at trække sig fra konflikten, bør I begge trække jer.
- Vær opmærksom på, at du ikke bidrager til en optrapning af konflikten.

Om personlige grænser

Når man som gadeplansmedarbejder arbejder i udsatte boligområder, må man forvente, at man af og til havner i konfliktsituationer både *med* børn og unge og *imellem* børn og unge. Derfor er det vigtigt, at der er tillid kollegaerne imellem. Sørg for, at du bidrager til en tryg og tillidsfuld kultur, hvor I kan sige tingene, som de er til hinanden.

- Vær klar på dine egne grænser og diskuter i medarbejdergruppen, hvor jeres grænser går hver især.
- Respekter dine kollegaers grænser.
- Kend dine kollegaers reaktioner i pressede situationer.
- Hvis du er ny, så læn dig op ad de mere erfarne kollegaer.

Involvering i åbenlyse konflikter eller slagsmål

- Tag højde for din egen sikkerhed.
- Involver dig aldrig fysisk i en konflikt eller et slagsmål.
- Som gadeplansmedarbejder har du ingen magtbeføjelser, med mindre at der er tale om nødværge eller en nødretssituation.

Nødret og nødværge

En overtrædelse af straffeloven kan være straffri, hvis man har handlet i nødret eller nødværge.

Nødværge (straffeloven § 13)

- Man må *afværge* et angreb på sig selv (eller andre).
- Man må *kun* gøre det *nødvendige* for at afværge (dvs. bruge mindst mulig magt i situationen).
- Kan kun anvendes *undtagelsesvis*.

Nødret (straffeloven § 14)

- Man må *afværge* truende skade *på person eller ting*.
- Man må *kun* gøre det *nødvendige* for at afværge skaden.
- Det, man ofrer ved afværgehandlingen, skal være mindre betydningsfuldt, end det, man redder.
- Kan kun anvendes *undtagelsesvis*.

Hvis der har fundet nødværge eller nødret sted, skal du hurtigst muligt orientere din leder. Din leder skal derefter lave en indberetning. Hvis sagen indbringes for retten, er det dommeren, der i sidste ende afgør, om der er tale om nødret eller nødværge.

- Brug din faglighed og din mavefornemmelse. Hvis du føler dig utryg, skal du gå væk fra situationen og tilkalde hjælp.
- Du skal aldrig blive, fordi du føler, at du skal leve op til andres forventninger om, at du kan/skal løse konflikten.
- Lav klare aftaler mellem dig og dine kollegaer, før I involverer jer i en større konflikt. Både i forhold til rollefordeling og kommunikation.
- Overvej altid, om du skal involvere dig i en gruppes konflikt. Det kan afhænge af flere faktorer:
  - Har du en relation til de unge?
  - Hvor gamle er de unge?
  - Hvor stor er gruppen, der har en konflikt?
  - Hvilken type konflikt er det (en spontant opstået konflikt, gentagende konflikt og evt. banderelateret. Voldelig eller bare højtråbende)?
- Ser du et våben, skal du straks trække dig tilbage og ringe til politiet.
- Det er en vurdering, når du står på gaden, om der skal ringes til politiet.
- Når det er muligt, følg op med de unge efterfølgende og snak konflikten igennem.
- Hvis en ung føler sig udsat for overgreb – enten fra andre unge eller fra en medarbejder, der har handlet i nødværge eller nødretssituationer, kan den unge altid vælge at anmelde det til politiet. Du bør som medarbejder støtte den unge i en sådan anmeldelse. Hvis du som medarbejder selv er involveret i episoden bør det være en anden medarbejder eller en leder, der hjælper med anmeldelsen.

Større konflikter i miljøet

Når der er større konflikter i et område, skal I som medarbejdergruppe være særligt opmærksomme på sikkerheden. Snak derfor jeres sædvanlige rutiner igennem. Overvej om der er noget, som I kan gøre for at øge sikkerheden. Det kan være at gå flere sammen eller at gå på andre tidspunkter mv.

- Vær opmærksom på, at du kan støtte enkelte unge i at trække sig ud af konflikten, men din primære opgave er ikke at løse konflikten.
- Hvis de unge er direkte involverede i en større konflikt (fx banderelateret), bør du straks trække dig, så du ikke risikerer at blive en del af konflikten. Fokuser i stedet på de unge, som er i periferien af en konflikt og støt dem i at trække sig ud af konflikten.

Samarbejde med politiet

- Du skal altid have dit medarbejder-ID på dig, så du kan identificere dig overfor politiet.
- Hvis en konflikt tilspidses, og politiet ankommer, skal du trække dig væk, så du ikke risikerer at blive anholdt.
- Lav aftaler med nærpolitiet omkring, hvordan I og de skal handle, hvis I mødes i en tilspidset situation.
- Overhold politiets anvisninger.

Trusler eller vold mod medarbejderne

Din arbejdsplads har et kriseberedskab med tydelige retningslinjer i tilfælde af trusler og vold. Sørg for, at du kender disse retningslinjer. Spørg din leder, hvis du er i tvivl!

Hvis du bliver udsat for vold eller trusler, er det din leders ansvar at handle på det, både i forhold til arbejdsskadesanmeldelse og hvis der skal foretages en politianmeldelse. Det er også din leders ansvar at følge op på din trivsel, hvis du har været udsat for trusler. Vær opmærksom på, at selv mindre begivenheder kan påvirke dit arbejdsmiljø. Diskuter derfor altid med din leder, hvorvidt der skal anmeldes.

- Hvis du føler dig truet i forbindelse med dit arbejde, skal du straks informere din leder.
- Der skal altid laves en arbejdsskadeindberetning.
- Selvom du ikke ved, hvem der har fremsat truslerne, skal der stadig laves en indberetning.
- Hvis du er blevet udsat for vold eller trusler, har du ret til psykologhjælp. Spørg din leder.

Efterbearbejdning af vold eller trusler

Der er en beredskabsplan på din arbejdsplads, så proceduren for, hvad der skal ske i forbindelse med vold og trusler, er på plads, *inden* der sker noget. Beredskabsplanen indeholder bl.a. en plan for, hvordan I forholder jer overfor og kontakter pårørende. Det er ledelsens ansvar at sikre, at du og dine kolleger kender til og forstår kriseberedskabsplanen. Det er ledelsens ansvar, at kriseberedskabet sættes i gang.

Som kollega:

- Snak situationen igennem med dine kollegaer.
- Hav antennerne ude, hvis en af dine kollegaer har været udsat for vold eller trusler. Vær opmærksom og spørg ind til det, der er sket – også efter en uge/14 dage.
- Hav respekt for, at nogle ikke har brug for hjælp lige med det samme. Man kan have en forsinket reaktion.
- Vær opmærksom på, at de unge også kan have brug for debriefing.
- Vær opmærksom på, at andre kollegaer kan have brug for debriefing.

Hvad kan du selv gøre:

- Sørg for at tale om det, gerne flere gange.
- Hvis du oplever symptomer som uro, hjertebanken, tristhed eller angst for at gå på arbejdet skal du straks orientere din leder. Det er tegn på en krisereaktion, der kan afhjælpes. Kriser, der ikke bliver bearbejdet, kan i værste fald føre til, at man ikke kan holde ud at blive i sit job.
- Symptomerne kan komme både uger og måneder efter, at man har været udsat for trusler eller vold.
- Det er din leders ansvar, at der laves en skadesanmeldelsesindberetning, men for at beskytte dig selv både på kort og på langt sigt, sørg altid for, at den bliver lavet.

Egne noter:

STEDER AT HENVENDE SIG

Nedenstående er en liste over steder i Københavns Kommune, som du skal vide eksisterer. Nogle steder kan de unge bare møde op – andre skal de visiteres til. Tal med din chef eller den unges sagsbehandler om den unges muligheder for selv at henvende sig eller blive henvist/visiteret.

Center for Forebyggelse og Rådgivning

Bydækkende enheder i Socialforvaltningen. Alle steder under dette center har udsatte unge som målgruppe.
W Se mere:
www.centerforforebyggelseograadgivning.kk.dk

- **Døgnvagten**
  Rådgivnings- og vejledningstilbud for alle uden for Socialforvaltningens almindelige åbningstider. Her kan du henvende dig, hvis du fx står med en ung i akutte problemer. Åbningstider er døgnet rundt alle årets dage.
  Kontakt: Åboulevard 38, 2200 København N. Telefon 33 17 33 17

- **De 4 årstider**
  Sted for børn og unge mellem 12 og 22 år, som har været eller er anbragt udenfor hjemmet.
  W Se mere: www.de4aarstider.kk.dk

- **Pigegruppen**
  Socialforvaltningens tilbud til udsatte piger.
  W Se mere: www.pigegruppen.kk.dk

- **Københavnerteamet**
  Københavnerteamet er Københavns Kommunes bydækkende gadeplansinstitution. Københavnerteamet er en del af Socialforvaltningen, Center for Forebyggelse og Rådgivning. Målgruppen er udsatte unge i alderen 13-25 år, som færdes på gaden. I Københavnerteamet har vi en råd- og vejledningscafe „Københavneren", hvor alle unge har mulighed for at henvende sig – både anonymt og ikke-anonymt.
  W Se mere: www.kbhteam.kk.dk

- **Etnisk konsulentteam**
  Bydækkende rådgivning for unge mellem 12 og 25 år med etnisk minoritetsbaggrund, som er i konflikt med familien.
  W Se mere: www.etniskkonsulentteam.kk.dk

- **Spydspidsen**
  Etablerer erhvervspraktikker for udsatte unge uden for det etablerede skolesystem og arbejdsmarkedet.
  W Se mere: www.spydspidsen.kk.dk

- **Sjakket**
  Skole, klub, lektiehjælp, idræts- og musikfaciliteter.
  W Se mere: www.sjakket.dk

- **18+centre**
  Væresteder for kriminelle eller kriminalitetstruede unge mellem 18-25 år. Der findes fem 18+centre i København: Gadepulsen+, Crossroad +18, Upload 18, Ressourcecenter Ydre Nørrebro 18+, Voldparken 18 +.
  W Se mere: www.18pluscentre.kk.dk

- **Vilde Liv**
  Er Socialforvaltningens tilbud til udsatte unge i alderen 12-18 (21) år, som opholder sig i og omkring Christiania. Anonymt tilbud.
  W Se mere: www.vildeliv.kk.dk

Gadepulsen

Opsøgende kriminalitetsforebyggende gadeplansarbejde på Indre Nørrebro (BBU) for unge mellem 10-18 år.
Kontakt: Kapelvej 47, 2. sal 2200 København N.

Gadeplan CAN

Opsøgende gadeplansarbejde på Ydre Nørrebro (BBU) for unge mellem12-18 år.
Kontakt: Bragesgade 8d, 2200 København N.

Den lokale Ungerådgivning

Socialforvaltningens anonyme rådgivningstilbud til unge under 18 år. Læs mere om Ungerådgivningen i din bydel. W Se mere: www.ungeraadgivning.kk.dk

- **Amager Vest Ungerådgivning**. Parmagade 14, st. th., 2300 København S.
- **Amager Øst Ungerådgivning**. Holmbladsgade 99, 2300 København S.
- **Bispebjerg Ungerådgivning**. Glasvej 7, 2400 København NV.
- **Brønshøj Ungerådgivning.** Frederikssundsvej 197, 2700 Brønshøj.
- **City Ungerådgivning**. Strandgade 38, st., 1408 København K.
- **Nørrebro Ungerådgivning.** Bragesgade 8 D, 2200 København N.
- **Valby Ungerådgivning.** Traps Alle 13, 2500 Valby.
- **Vanløse Ungerådgivning.** Helga Larsens Plads 14, 2720 Vanløse.
- **Vesterbro Ungerådgivning.** Enghavevej 57, 1674 København V.
- **Østerbro Ungerådgivning.** Kildevældsgade 67, st., 2100 København Ø.

Familierådgivningen

Socialforvaltningens gratis, anonyme rådgivning for børnefamilier. Familierådgivningen findes i alle bydele.
W Se mere: www.familieraadgivning.kk.dk

Center for sikker by

Har til opgave at skabe styrket overblik, åbenhed og synlighed omkring kommunens kriminalpræventive og tryghedsskabende arbejde. Rådhuset, Rådhuspladsen 1, 1599 København V. Telefon: 33 66 21 82.
W Se mere: www.kk.dk/sikker

Herberger

- **Rådmandsgade 60**, målgruppen er unge hjemløse i alderen 18 til 30 år med sociale og/eller psykiske problemstillinger og evt. misbrug.
  W Se mere: www.rg60.dk
- **Hørhuset**, Hørhusvej 5, 2300 København S.
  W Se mere: www.hørhuset.dk
- **Mændenes hjem**, Lille Istedgade 2, 1706 København V.
  W Se mere: www.maendeneshjem.dk
- **Cafe Klare**, herberg kun for kvinder. Lyrskovgade 2, 2. sal, 1758 København V.
  W Se mere: www.weshelter.dk/cafeklare

Hjemløseenheden

- Tilbud til borgere på gaden, på herberger og på krisecentre. Griffenfeldsgade 44, 2200 København N.

Psykiatriske skadestuer

- **Den psykiatriske skadestue Bispebjerg (dækker Nørrebro, Bispebjerg, Brønshøj-Husum, Indre by, Østerbro).** Tuborgvej 235, 2400 København NV

(Bispebjerg Hospital, indgang 51). Telefon: 38 64 73 60.

- **Psykiatrisk Center Hvidovre** (dækker Vesterbro og Valby). Psykiatrisk akutmodtagelse, Brøndbyøstervej 160, 2605 Brøndby. Telefon: 38 64 55 00.
- **Børne- Og Ungdomspsykiatrisk Center Glostrup** (dækker hele Region Hovedstaden) Akutmodtagelsen, Ndr. Ringvej 29-67, 2600 Glostrup. Telefon: 38 64 06 71, 38 64 09 00.

Hjælp til job og uddannelse

- **Ungdommens Uddannelsesvejledning i København**
  Børne- og ungdomsforvaltningens tilbud til unge i alderen 13-24 år. Alle unge har ret til en UU-vejleder. Man kan igennem UU.kk.dk finde ud af, hvem ens vejleder er. UU Øst dækker Amager, Indre by og Østerbro og UU Vest dækker Vesterbro, Valby, Kgs. Enghave, Nørrebro, Bispebjerg, Brønshøj og Tingbjerg. W Se mere: www.uu.kk.dk

- **Skolesocialrådgivere**
  Alle folkeskoler i Københavns Kommune har tilknyttet en skolesocialrådgiver en til to gange om ugen.
  W Se mere: www.kk.dk/skolesocial

- **Spydspidsen**
  Hjælp med job og uddannelse (for unge under 18 år).
  W Se mere: www.spydspidsen.kk.dk

- **Efterskoler** er et godt alternativ for den udsatte unge. W Se mere: www.efterskolerne.dk

- **Produktionsskolerne**
  W Se mere: www.produktionsskoler.dk

- **Lektiehjælp**
  Orienterer dig om, hvor der tilbydes lektiehjælp i dit område (find det på nettet, tjek skoler, lokale klubber, bibliotekerne, ngo'er):
  W Se mere: www.bibliotek.kk.dk/tags/lektiehjaelp
  Se mere: www.frivillighuset.net/aktiviteter/lektiehjaelp

- **ijob**
  Fritidsjob, studiejob og elevplads. Der er både jobannoncer og gode råd og vejledning.
  W Se mere: www.ijob.dk

- **Ungijob**
  Fritidsjob til unge mellem 14-18 år på Amager og Christianshavn. W Se mere: www.ungijob.dk

- **Jobcenteret i Skelbækgade**
  For unge i alderen 18 og 25. Skaffer også fritidsjob. Skelbækgade 4, 1717 København V. Telefon: 82 56 56 82

- **Lokale SSP organisationer**
  W Se mere: www.ssp.kk.dk

- **Brobygning** til lokale erhvervsdrivende ift. jobs. Den lokale Netto, café, grønthandler mv.

Juridisk og social rådgivning

- **Borgerrådgiveren**
  Borgerrådgiveren er en del af Københavns Kommune, men er uafhængig af kommunens forvaltning. Her kan unge og andre borgere få hjælp til at klage over visse forhold vedrørende sagsbehandling mv., men ikke over egentlige afgørelser. Man kan også ringe eller henvende sig personligt og få hjælp til at forstå breve fra kommunen. Telefon: 33 66 14 00.
  W Se mere: www.kk.dk/borgerraadgiveren eller

- **Retshjælpen**
  Gratis juridisk rådgivning om alle juridiske spørgsmål. W Se mere: www.retshjaelpen.dk

- **Ombudsmandens børnekontor**
  Både børn og voksne kan henvende sig til Ombudsmandens børnekontor, hvis de mener, at en offentlig myndighed ikke har fulgt reglerne, eller hvis en myndighed har givet dem en dårlig behandling. W Se mere: www.boernekontoret.ombudsmanden.dk

- **SR-Bistand**
  Gratis juridisk og social rådgivning.
  W Se mere: www.sr-bistand.dk

- **Settlementet**
  Anonym socialjuridiskrådgivning, gældsrådgivning, psykologrådgivning og misbrugsrådgivning.
  W Se mere: www.settlementet.dk

Misbrugsrådgivning

- **U-turn**
  Rådgivning og forløb i forhold til rusmidler og hash til unge under 25 år og deres forældre.
  Telefon 82 56 23 00. W Se mere: www.uturn.kk.dk

- **De drikker derhjemme**
  Åben anonym rådgivning for unge op til 20 år med forældre, som drikker for meget.
  W Se mere: www.dedrikkerderhjemme.dk

Andre rådgivninger

- **Børns Vilkår**
  Anonym rådgivning for børn og unge. Man kan få råd om personlige ting og problemer med skole, venner og familie. Børns Vilkår kan være med til at skaffe en bisidder. Børnetelefonen: 116 111.
  W Se mere: www.bornetelefonen.dk

- **Ung på linje**
  Unge som har brug for at tale med en anden ung.
  Telefonrådgivning: 70 12 10 00.
  W Se mere: www.ungonline.dk

- **Livslinjen**
  Rådgivning for både børn og voksne med selvmordstanker. Telefon: 70 20 12 01.
  W Se mere: www.livslinien.dk

- **Unge og sorg**
  Chat eller telefonrådgivning med andre unge, som har mistet en forælder eller har oplevet, at de er/var meget syge. Telefon: 70 26 67 66.
  W Se mere: www.bornungesorg.dk

- **Sex og samfund**
  Rådgivende også i forhold til professionelle i arbejdet med unge. Telefon: 3393 1010.
  W Se mere: www.sexogsamfund.dk

Egne noter:

IDEER TIL AKTIVITETER OG LINK

Uanset om du har en stor eller lille pose penge, er der gode muligheder i Københavns Kommune for at lave aktiviteter. Kig efter, hvad der er af gode tilbud i dit lokalområde.

Hvis du brænder for det, kan du få de unge med!

- **Kulturguiderne** er frivillige guider, som arrangerer kulturelle oplevelser for børn, unge og forældre. W Se mere: www.kulturguiderne.dk
- **Feriecamp** er Københavns Kommunes gratis tilbud om kultur- og idrætsaktiviteter i skoleferierne for alle børn og unge mellem 6-17 år i København. W Se mere: www.feriecamp.dk
- **KultuNaut** har en kalender, hvor man kan søge på, hvilke kulturelle oplevelser, der er i ens område. W Se mere: www.kultunaut.dk
- **Fisketur** – lån fiskegrej i den lokale klub.
- **Klubberne** har generelt en del udstyr. Kontakt den lokale klub og spørg, hvad de har af aktivitetsredskaber, som du må låne.
- Flere af de **Københavnske museer** har gratis adgang en eller flere gange om ugen.
- **Havnebassinet**. W Se mere: www.kulturogfritid.kk.dk/havnebadet-islands-brygge. Vær opmærksom på, at der er særlige regler om badning. Undersøg de gældende regler om badning.
- **Fodbold**
- **Vikingespil** – her kan alle være med.
- **Cykeltur** – planlæg en tur med en destination fx at tage til Dyrehaven og spise en is.
- **Cykeltur med ladcykel** – du kan gratis leje en ladcykel på Københavns Kommunes biblioteker. Kontakt det lokale bibliotek.
- **Tag en tur i skoven** – arranger en tur om natten i skoven.
- **Københavns naturskole** har naturskoler i og omkring København. Naturskolen arrangerer ture, men man kan også selv tage derud. W Se mere: www.groen.kk.dk/da/alt-om-os/koebenhavns-naturskole
- **Tur/Naturs friluftsaktiviteter**
  Her er træklatring, vægklatring, rappelling, selvtillidsstolper, forhindringsbane og lejrliv. Der skal være et kriminalpræventivt formål, og turen skal godkendes af det lokale SSP udvalg. Det er gratis, og der er mulighed for at søge om penge til transport. Hvis man vil låne skoven i Uggeløse, skal man kontakte SSP sekretariatet. W Se mere: www.ssp.kk.dk/indhold/aktiviteter
- **Arranger et folkekøkken** sammen med de unge. Overskuddet kan benyttes til at tage på en tur.
- **Integrerer de unge** som frivillige i gadefester osv.
- **Lav en skattejagt** rundt omkring i byen med et skattekort. Stoppunkterne kan være kulturelle steder, museer, statuer, folketinget mv.
- **Lav en skattejagt** som sætter fokus på vigtige steder at kende, når man bliver 18 år. Det kan være jobcentret, skat, borgerservice mv.
- **Besøg en politiker**
- **Gadeklub ude** – fx idrætscontaineren i Sjælør. W Se mere: www.sjaeloer.dk/aktiviteter/idraetscontaineren
- **Det Maritime Ungdomshus**. W Se mere: www.detmaritimeungdomshus.kk.dk

REGISTER

Abort; 17
Advokat; 21, 22
Afhøring; 20, 21, 22, 23, 24
Aktivitetsformer; 37
Aktivitetsskema; 41
Alkohol; 16, 43
Anden forvaltning; 5, 7
Anholdelse; 21, 22, 23
Anmelderpligt; 12
Arbejdsskadesanmeldelse; 49, 50
Begivenhedsobservation; 28, 29, 33
Beredskabsplan; 50
Beskæftigelse; 14
Budget; 40
Bøde; 14, 17, 18, 20, 21, 24, 25
Enhedsforvaltning; 5, 6
Erstatning; 16, 25
Euforiserende stoffer; 17, 18, 58
Fortrolige og personfølsomme oplysninger; 3, 4, 5, 6, 7, 8
Forældresamarbejde; 38
Forældretilladelser; 39, 41, 42, 43
Fritidsjob; 14, 57
Gæld; 16, 17, 25, 58
Hash; 17, 18, 58
Hærværk; 25
Inddragelse af lokalsamfund; 37, 45
Inddragelse af unge; 43, 44
Klage; 23, 57
Knallert; 16, 17
Kniv; 19, 20
Konfliktråd; 26
Kriminalitet; 13, 14, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Kriseberedskab; 49, 50
Logbog; 31, 32, 33
Medarbejder-ID; 39, 49
Miljøobservation; 28, 29, 32
Målgruppeobservation; 29, 33
Nødret; 47, 48
Nødværge; 47, 48
Opholdstilladelse; 17, 27
Projektstyring; 40, 41
Retsrepræsentation; 22
Samarbejde med politi; 6, 7, 49
Samtykke; 3, 5, 6, 8, 11, 26, 64
Seksuelle lavalder; 15
Sigtelse; 21
Skærpet underretningspligt; 9, 10, 11
Statsborgerskab; 27
Stemmeret; 16
Straf; 14, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24
Straffeattest; 25, 26
Tavshedspligt; 3, 4, 5, 9, 10, 11
Trusler; 46, 49, 50, 51
Uddannelse; 14, 34, 56
Underretningspligt; 3, 6, 9, 10, 11
Ungesamråd; 26, 27
Videregivelse af oplysninger; 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11
Vidneafhøring; 20
Visitationszoner; 18, 19
Værnepligt; 17
Ægteskab; 18

EKSEMPEL PÅ SAMTYKKEERKLÆRING

Jeg giver hermed i henhold til nedenstående oplysninger samtykke til, at der enten kan indhentes eller udveksles oplysninger om min person til andre myndigheder:

Navn og cpr.nr.

_____

_____

Typen af oplysninger, der er omfattet af samtykket (hele ens sag eller kun udvalgte dele)

_____

_____

Oplysninger kan indhentes fra og/eller udleveres til

_____

_____

Anden/andre myndigheder, som oplysningerne kan indhentes fra og/eller udleveres til

_____

_____

Formålet med udvekslingen af oplysningerne

_____

_____

Evt. tidsbegrænsning på samtykkets varighed

_____

_____

Husk at downloade Den Sorte Bogs app, så du hele tiden kan få den nyeste viden om lovgivning og gadeplansarbejde

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google play

DEN SORTE BOG
Udarbejdet for Center for Forebyggelse og Rådgivning af Wenche Svensson, Kirstine Nylev og Klaus Goldschmidt Henriksen, SPUK

SPUK

Redaktionsgruppen bag den sorte bog:
Sami El Shimy – Leder af Københavnerteamet, SOF
– Formand for arbejdsgruppen Gadeplan København
Gyda Heding – Leder af Pigegruppen og Vilde Liv, SOF
Christina Elle – Tidligere projektkoordinator for Gadeplan København, SOF
Christian Roikjer – Institutionsleder af Kvisten, BUF
Mette Nielsen – Projektkoordinator for Gadeplan København, SOF
Paul Vang – Jurist i Borgerrådgiveren, Københavns Kommune
Helle Mamsen – Chefkonsulent i Center for Politik, SOF

Arbejdsgruppen for koordinerende gadeplansarbejde i København:
Sami El Shimy – Leder af Københavnerteamet, SOF
– Formand for Gadeplan København
Henrik Gorm Hansen – Afdelingsleder BBU, Amager
Tom Kryger – Afdelingsleder BBU, Nørrebro
Søren Hegnsby – Souschef, Ungekontoret BUF
David Nielsen – Afdelingsleder BBU, Bispebjerg
Merete Papapetros – Specialkonsulent, Ungekontoret BUF
Christian Roikjer – Institutionsleder af Kvisten, BUF
Henrik Schackinger – Pædagogisk konsulent BUF, Nørrebro/Bispebjerg
Klaus Scheibye – Leder af Døgnvagten, SOF
Gyda Heding – Leder af Pigegruppen og Vilde Liv, SOF
Mette Nielsen – Projektkoordinator for Gadeplan København, SOF

Center for Politik i Socialforvaltningen og Borgerrådgiveren i Københavns Kommune har bidraget til revideringen af Den Sorte Bog i forbindelse med genudgivelsen i 2015.

© Center for Forebyggelse og Rådgivning, Københavns Kommune

Publikationen er udgivet af
Center for Forebyggelse og Rådgivning, Københavns Kommune
Åboulevarden 38, 2200 København N

KØBENHAVNS KOMMUNE
SOCIALFORVALTNINGEN OG BØRNE- UNGDOMSFORVALTNINGEN

Kontakt:
www.centerforforebyggelseograadgivning.kk.dk/artikel/gadeplan-københavn

Layout: D-Grafisk, David Lund Nielsen
Tryk: Aka-Print, Århus

2. udgave, 1. oplag 2015

ISBN: 978-87-996275-0-9